

NOTATKA

z posiedzenia Komisja Rodziny i Polityki Społecznej

Data posiedzenia: 6 maja 2009 r.

Nr posiedzenia: 79

Posiedzeniu przewodniczył: senator Mieczysław Augustyn – przewodniczący komisji.

Porządek posiedzenia: 1. Prawa ojców w postępowaniu sądowym i sprawowaniu opieki nad dzieckiem po orzeczeniu rozvodu.

W posiedzeniu uczestniczyli: – senatorowie członkowie komisji: Łukasz Abgarowicz, Małgorzata Adamczak, Mieczysław Augustyn, Piotr Kaleta, Stanisław Kogut, Rafał Muchacki, Jan Rulewski,

– zaproszeni goście:

– Pełnomocnik Rządu ds. Równego Traktowania Elżbieta Radziszewska,

– Ministerstwo Sprawiedliwości:

– sędzia Paweł Juros,

– Komisja Kodyfiacyjna przy Ministrze Sprawiedliwości:

– sekretarz Komisji sędzia Robert Zegadło,

– Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej:

– specjalista Małgorzata Perkowska,

– Biuro Rzecznika Praw Dziecka:

– referent Robert Ruta,

– Sejm RP:

– poseł Joanna Kluzik-Rostkowska,

– poseł Zdzisława Janowska,

– Senat RP:

– senator Grzegorz Wojciechowski,

– Krajowa Rada Kuratorów:

– przewodniczący Andrzej Martuszewicz,

– Stowarzyszenie Mediatorów Rodzinnych:

– wiceprezes Maria Glegoła-Szczap,

– mediator Robert Boch,

– adwokat Ewa Milewska-Celińska,

– Stowarzyszenie Ojcowie.pl:

– prezes Krzysztof Gawryszczak,

– członek zarządu Piotr Jołopa,

– członek zarządu Arkadiusz Raczkowski,

– Anna Korcz,

– Wiesław Szatkowski,

– Janusz Borowczyk,

– Jacek Międlak,

– Adam Piliński,

– Wojciech Imielski,

– Adam Sikorski,

– Maciej Gausza,

- Tomasz Naumczyk,
- Krzysztof Wiewióra,
- Stanisław Kurowski,
- Podlaskie Stowarzyszenie Obrony Praw Ojca:
zastępca prezesa Zbigniew Makaryk,
- Polskie Stowarzyszenie Rodzice Przeciw Dyskryminacji Dzieci w Niemczech:
prezes Wojciech Pomorski
- Inicjatywa Społeczna Rodziny Pomorza:
przewodniczący Waldemar Kalinowski,
- Stowarzyszenie Obrony Praw Ojca:
członek zarządu Bogdan Karwasz,
Stanisław Ossowski,
- Stowarzyszenie Centrum Praw Ojca i Dziecka:
prezes zarządu Ireneusz Dzierżęga,
wiceprezes Marek Borkowski,
członek Rady Programowej Rafał Wąworek,
- Polskie Towarzystwo Higieny Psychiczej:
członek zarządu Barbara Gujska,
- Komenda Główna Policji:
ekspert Wydziału ds. Nietletnich, Patologii i Profilaktyki Biura Prewencji komisarz Dorota Dąbrowska-Babor,
- Stowarzyszenie Na Rzecz Równouprawnienia i Poszanowania Prawa:
prezes Sławomir Mielnik,
Andrzej Słonawski,
Krzysztof Chojecki,
- Stowarzyszenie Rodzin Katolickich:
Tadeusz Lis,
- Stowarzyszenie Ojców Śląska:
Piotr Krawczyk ,
Piotr Kaziuk,
Krzysztof Oleksy,
Rafał Dobrowolski,
- Fundacja Cyryla i Metodego Lublin:
prezes Dariusz Cupiał,
- Fundacja Na rzecz Poszanowania Praw Dziecka:
prezes Piotr Krawczyk.

Przebieg posiedzenia:

Ad. 1 W posiedzeniu najliczniej reprezentowane były środowiska ojców skupione w ogólnopolskim Stowarzyszeniu na Rzecz Poszanowania Prawa Dzieci i Rodziny "Ojcowie.pl", a także przedstawiciele Stowarzyszenia Centrum Praw Ojca i Dziecka i środowisk lokalnych. Obecni byli także: Pełnomocnik Rządu ds. Równego Traktowania, przedstawiciele Biura Rzecznika Praw Dziecka, Naczelnej Rady Adwokackiej, Krajowej Rady Kuratorów oraz Stowarzyszenia Mediatorów Rodziny.

Sekretarz stanu Elżbieta Radziszewska, Pełnomocnik Rządu ds. Równego Traktowania przypomniała, iż od niemal roku działa Zespół ds. Dyskryminacji Ojców z udziałem przedstawicieli organizacji ojcowskich, który współpracuje w przygotowaniu zmian w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym. Minister podkreśliła, iż w sprawach rozwodowych najbardziej poszkodowane są dzieci. Dane statystyczne potwierdzają, iż spośród małżonków rozwodzących się, to ojcowie zdecydowanie częściej są poszkodowani w sądach w postępowaniu rozwodowym i później, gdy idzie o kontakty z dziećmi i sprawowaniu nad nimi opieki. Największą przeszkodą w zainicjowaniu przełomu w orzecznictwie, podkreśliła minister Radziszewska, jest zmiana mentalności sędziów, prawników i rodziców.

Sędzia Robert Zegadło, sekretarz Komisji Kodyfikacyjnej w Ministerstwie Sprawiedliwości przedstawił stan dotychczasowych prac nad nowelizacją Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Warunkiem rozwiązania kwestii opieki nad dzieckiem po orzeczeniu rozwodu, podkreślił, jest porozumienie rodziców w sprawie sposobu sprawowania władzy rodzicielskiej po rozstaniu małżonków. Słabością polskiego wymiaru sprawiedliwości jest brak egzekucji orzeczeń dotyczących kontaktów członków rodziny, zwłaszcza kontaktów ojców z dziećmi. W opiniach przedstawicieli stowarzyszeń ojców, to właśnie oni są dyskryminowani przez sądy rodzinne w toku postępowania rozwodowego i mają ograniczane prawa do opieki nad dziećmi po orzeczeniu rozwodu. Coraz częściej w postępowaniu rozwodowym, podkreślali, instrumentalizuje się zarzuty dotyczące molestowania seksualnego dzieci przez ojców, a także stosowania przez mężów przemocy fizycznej wobec żon. Niejednokrotnie zarzuty te dla sądu stanowią podstawę do orzeczenia rozwodu, często jednak po uprawomocnieniu się rozwodu nie są potwierdzane, a sprawy następnie umarzane. Przedstawiciele stowarzyszeń ojcowskich postulują przekazywanie za każdym razem takich spraw do prokuratury i wszczynanie postępowania wyjaśniającego. Zbyt wiele przykładów – zwracają uwagę – potwierdza ich obawy o nadużycia i nierzetelność sędziów rodzinnych.

Przedstawiciele środowisk ojcowskich postulują zmiany ustawowe, podobne do rozwiązań wprowadzonych m.in. w USA, Niemczech czy Francji, przede wszystkim wprowadzenie instytucji opieki naprzemiennej.

Zdaniem przedstawicieli stowarzyszeń i organizacji ojcowskich, warunkiem niezbędnym zagwarantowania rozwiedzionym rodzicom kontaktów z dzieckiem i wpływu na ich wychowanie jest skuteczne egzekwowanie prawa do spotkań z dzieckiem, zmiana systemu wydawania opinii przez biegłych i Rodzinne Ośrodki Diagnostyczno-Konsultacyjne, a przede wszystkim respektowanie prawa dziecka do obojga rodziców i prawo obojga rodziców do udziału w procesie wychowawczym.

Postuluje się wprowadzenie m.in. „planu wychowawczego” ustalanego wspólnie przez rozwiedzionych rodziców, skrócenie czasu rozpatrywania spraw w sądach, a także zwolnienie z kosztów sądowych w uzasadnionych przypadkach.

Konkluzja: Komisja zdecydowała o kontynuowaniu prac w dniu 16 czerwca 2009 r.

W posiedzeniu komisji nie uczestniczyły osoby wykonujące działalność lobbingową.